

दिक् पूर्वा दिग्भवसि गायत्रीवृषासि ॥ विराट् विविधं राजमाना दक्षिणा दिक्
असि त्रिष्टुबृषासि ॥ सम्राट् सम्यग्राजमाना प्रतीची दिक् जगत्यसि ॥ स्वराट् प-
रनिरपेक्षं स्वयमेव राजमाना सती उदीची दिगनुष्टुबसि ॥ अधिकं पातीत्यधिप-
त्नी बृहती प्रौढोर्धा दिक् पङ्क्तिरसि ॥ दिक् हृन्दोद्वपां तां त्वां सादयामीति सर्वत्र
शेषः हृन्दासि वै दिशो गायत्री वै प्राची दिक् त्रिष्टुब्दक्षिणा जगती प्रतीच्य-
नुष्टुबुदीची पङ्क्तिवर्धेति श्रुतेः [८. ३. १. १४.] ॥ १३ ॥

विश्वकर्मा वा सादयत्वन्तरिक्षस्य पृष्ठे ज्योतिष्मतीम् ॥

विश्वस्मै प्राणायोपानाय व्यानाय विश्वं ज्योतिर्यह ॥

वायुष्टेऽधिपतिस्तया देवतयाङ्गिरस्वद्ध्रुवा सीद ॥ १४ ॥

का° [१७. १. ३.] विश्वकर्मेति विश्वज्योतिषमुपरि पूर्वस्याः । प्रथमोपहिताया
विश्वज्योतिष उपरि विश्वज्योतिषमिष्टकामुपदधाति ॥ वायुदेवत्यं शक्वरीहृन्दस्कं
यजुः । हे इष्टके ज्योतिष्मतीं वायुवृषां त्वां विश्वकर्मान्तरिक्षस्य पृष्ठे त्वां सादयतु
अन्तरिक्षस्य पृष्ठे क्यपं (१९.) ज्योतिष्मान्वायुरिति [८. ३. २. ३.] श्रुतेः । किं च
सर्वप्राणादित्ताभाय त्वं सर्वं ज्योतिर्यह प्रयह । वायुः तवाधिपतिः तया देवतया
ध्रुवा सती सीद अङ्गिरसां चिताविव ॥ १४ ॥

नभश्च नभस्यश्च वार्षिकावृतूऽग्नेरन्तःक्षेत्रं ॥ १५ ॥

का° [१७. १. ४.] ऋतव्ये नभश्च नभस्यश्चेति । पूर्वर्तव्ययोरुपरि (२०.) द्वे ऋ-
तव्येऽपदधाति ॥ ऋतुदैवत्यमुत्कृतिहृन्दस्कं यजुः । नभः श्रावणः नभस्यो भाद्र-
पादः । शेषं व्याख्यातम् [१३. २५.] ॥ १५ ॥

इषश्चोर्जश्च शारदावृतूऽग्नेरन्तःक्षेत्रं ॥ १६ ॥

का° [१७. १. ५.] इषश्चोर्जश्चेत्यपरे । अपरे ऋतव्ये पूर्वयोरुपरि दधाति । ऋत-
व्यमुत्कृतियजुः । इषः आश्विनः ऊर्जः कार्तिकः शरद्वयवौ । शिष्टं प्रोक्तम्
[१३. २५.] ॥ १६ ॥

V. a. आयुर्मे पाहि । b. प्राणं मे पाहि । c. अपानं मे पाहि ।